

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.342/2023/5.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

Végzné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperesek:

név (cím) I. rendű,

név1 (cím1) II. rendű és

név2 (cím2) III. rendű

Az I-II-III. rendű felperesek képviselője:

Litresits Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: Dr. Litresits András ügyvéd)

Az alperes:

név3 (cím4)

Az alperes képviselője:

Balsai Ügyvédi Iroda (cím5; ügyintéző: Dr. ifj. Balsai István ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II20.064/2022/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 20.P.21.600/2020/45.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a II. rendű felperesnek a magánélet zavartalanságához való jog, valamint a jóhírnév védelméhez fűződő jog megsértése megállapítására irányuló kereseti kérelmét a 12.

kitétel vonatkozásában elutasítja, és a II. rendű felperes javára megítélt sérelemdíj összegét 500.000 (ötszázezer) forintra és járulékaira leszállítja.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és III. rendű felperesnek személyenként 50.000 (ötvenezer) forint, valamint a II. rendű felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A peres felek a felülvizsgálati eljárással felmerült költségeiket maguk viselik.

A bíróság kötelezi a II. rendű felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak – az állami adó- és vámhivatal illetékbevételi számlájára – 30.000 (azaz harmincezer) forint, az alperest pedig, hogy ugyanezen számlára 150.000 (százötvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes által szerkesztett, illetve üzemeltetett portálnév internetes hírportálon 2018. szeptember 9-én cikkcím címmel cikk jelent meg (1. kitétel). Az írás az I-II-III. rendű felperesek vagyoni helyzetével, jövedelmi viszonyaival, a név4 családhoz, valamint település polgármesteréhez, név5hez fűződő kapcsolatával foglalkozik. A bevezetőben a cikk témájaként a felperesek családját, mint „rejtőzködő életet élő tehetős famíliát” (2. kitétel) jelöli meg.

[2] A cikkben azt szerepeltették, hogy a család a települési polgármesterhez úgy viszonyul, hogy „olyan elkötelezetten állnak név5 oldalán, mint a rádióból ismert név6 a '60-as években a kádári ideológia mellett” (3. kitétel).

[3] A cikkben írnak arról, hogy a felperesek édesapja a rendszerváltást követő földrendezés során jutott mezőgazdasági földterületekhez, és ebből fejlődött ki a jelenleg is működtetett agrárvállalkozás. Ezt követően szerepelteti a cikk azt a megfogalmazást, hogy „A visszahúzódó életet élő név6 az elmúlt években a város egyik legtehetősebb famíliájává váltak.” (4. kitétel).

[4] A cikkben többek között közölték, hogy a polgármester választási kampányának egyik szervezője az I. rendű felperes élettársa, név7 volt, aki a párjánál csaknem 20 évvel fiatalabb, és ma már a polgármesteri hivatal kabinetirodáján dolgozik (5. kitétel).

[5] A II. rendű felperes 2011. óta a településli vállalat ügyvezetője, aki jó anyagi körülmények között él. Erről a cikk azt írja, hogy megnevezés álló takaros háza előtt 10 milliós, aranyszínű S90-es Volvo terpeszkedik” (6. kitétel). A cikk visszautalt a borítólapján közzétett fényképfelvételre, amely a II. rendű felperes házának kerítését, bejárati kapuját ábrázolja (7. kitétel).

[6] A cikk a III. rendű felperes tekintetében a következőket közli: „vallási közösség szervezésére »szakosodott«, feleségével kilenc gyermeket nevelnek.” A cikk tartalmazza azt is, hogy a III. rendű felperes családja is mezőgazdasággal foglalkozik, gyermekeikről azt írja, hogy „még a legkisebbet is bevitték a családi gazdaságba”, melynek oka „az adózási törvények adta lehetőséget kihasználva, nem kell személyi jövedelemadót fizetniük.” (8. kitétel).

[7] Az írás a felperesek személyi körülményeit követően a gazdasági tevékenységüket elemzi. Ennek keretében közli azt, hogy az I. rendű felperes „település környékén több száz hektár földterületen gazdálkodik.” (9. kitétel). Ezt követően a cikk azt közli, hogy „Mezőgazdasági körökben úgy tippelik, a földek összértéke 1 milliárd forint körül mozog, és évente minimum 50-70 millió forint bevételt hoznak a konyhára” (10. kitétel).

[8] A cikk „név6 család és a média” alcím alatt részletezte a II. rendű felperes politikai megnyilvánulásait. Közölte, hogy ezzel összefüggésben megkereste a II. rendű felperes munkáltatójának kommunikációs osztályát (11. kitétel), amely azt a választ küldte, hogy magánügynek tekintik a munkatársak politikai nézeteit, de határozottan felhívták a kollégák figyelmét, hogy tartózkodjanak a szélsőséges megnyilvánulásoktól az élet minden területén. Ezt követően a cikk a következőket tartalmazta: „a vállalat hálózatán belül ráadásul köztudott név9 aktív és leplezetlen politikai elkötelezettsége, amit információink szerint folyamatosan igyekszik a munkatársai körében is terjeszteni.” (12. kitétel).

[9] A cikk befejező részében egy kérdés szerepel: „Mit üzen a vásárhelyieknek név6 család helyezkedése? ... és, ami a legfontosabb: vajon hogyan és mivel törleszt név6éknak igen sokkal tartozó polgármester?” (13. kitétel).

[10] A cikk zárásaként a sajtó feladatáról értekeznek: „A hatalomban lévők baráti, családi, rokon kapcsolatainak ilyen egyértelmű megnyilvánulása esetén a sajtónak egyetlen feladata van a nyilvánosság megteremtése mellett, hogy felhívjuk a figyelmet arra, az ilyen összefonódások jelentik a korrupció melegágyát.” (14. kitétel).

[11] Az internetes hírportál szerkesztősége a cikkel megegyező tartalmú szórólapot juttatott el 19600 példányban a postaládákba bedobva a települési lakosokhoz. A cikk és a szórólap egyaránt tartalmaz külön-külön az I-II-III. rendű felperesekről korábban készült és megjelent fényképfelvételt, amelynek a perbeli cikkben és szórólapon való felhasználásához a felperesek nem járultak hozzá.

[12] A felperesek a cikkel, illetve szórólappal kapcsolatban korábban több peres eljárást kezdeményeztek a hírportál szerkesztősége és kiadója (a jelen per alperese) ellen.

[13] A Szegedi Törvényszék előtt 7.P.20.358/2019. szám alatt folyamatban volt sajtóhelyreigazítási perben a jogerős ítélet 7. sorszám alatt kötelezte a szerkesztőséget annak közzétételére, hogy a perbeli cikkben „valótlanul állították, a vállalat üzlethálózatán belül köztudott név1 aktív és leplezetlen politikai elkötelezettsége. Valótlanul híresztelték, hogy név1 folyamatosan igyekszik a munkatársai körében is terjeszteni politikai elkötelezettségét.”

[14] A Szegedi Törvényszék előtt 7.P.21.620/2018. szám alatt folyamatban volt sajtóhelyreigazítási perben a portálnév szerkesztősége alperesként elismerte, hogy valótlanul állította az érintett cikkben azt, hogy az I. rendű felperes több száz hektár földterületen gazdálkodik, továbbá valótlanul híresztelte, hogy a földek összértéke 1 milliárd forint körül mozog és évente minimum 50-70 millió forint bevételt hoz a konyhára. Abban az eljárásban a felek e tárgyban kötött részegyezségét a bíróság jóváhagyta.

[15] Az I-II-III. rendű felperesek a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 502-504. §-ai alapján a képmáshoz való joguk megsértése miatt keresetet terjesztettek elő a Szegedi Törvényszéken 7.P.21.621/2018. számon a szerkesztőség

és a kiadó ellen arra alapítva, hogy a hírportál a cikkben képmásukat hozzájárulásuk nélkül tette közzé.

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletében a jogsértést megállapította, és a keresetben kért jogkövetkezmények alkalmazását rendelte el. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.098/2019/6. számú ítéletében a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta, a jogerős ítéletet a Kúria a Pf.IV.20.551/2019/5. számú határozatában hatályában fenntartotta. A képmás védelméhez fűződő külön peres eljárásban az eljáró bíróságok nem fogadták el az említett per alpereseinek azon védekezését, amely szerint a felpereseket érintő cikk témája közügy. Megállapították: a közlések a felperesek magán- és családi életével állnak összefüggésben, és a felperesek nem minősülnek közszereplőnek. Az írás által felvázolt személyi és gazdasági hálózat, valamint annak település polgármesteréhez fűzése öncélú közlésnek minősül. Ebből következően ezen okból a felperesek személyiségi jogai nem korlátozhatóak, fokozott tűrési kötelezettségük nincs.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

[17] A felperesek pontosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a II. felperes munkáltatójának megkeresésével (11. kitétel), valamint a perbeli cikkben és szórólapon tett, a tényállásban idézett kijelentéseivel megsértette a magánélet (8., 9., 12., 14. kitétel), a családi élet (1., 2., 3., 4., 5., 13. kitétel), és az otthon (6. kitétel) tiszteletben tartásához való jogukat. Annak megállapítását is kérték, hogy az otthon tiszteletben tartásához való jog sérült a családi házról készült fotó közzétételével a II. rendű felperes esetében (7. kitétel).

[18] Az I-II-III. rendű felperesek kérték annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a képmáshoz való jogukat azzal, hogy a szórólapon engedély nélkül használta fel a képmásukat tartalmazó fényképfelvételeket. Az I. rendű felperes kérte annak megállapítását, hogy a 9. és a 10. kitétel, a II. rendű felperes pedig annak megállapítását, hogy a 12. kitétel szerinti valótlan állítással, illetve valótlan híreszteléssel sérültek a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogaik.

[19] Az I-II-III. rendű felperesek kérték az alperes elégtétel adására kötelezését oly módon, hogy saját költségén 15 napon belül az eredetivel azonos méretű 20 ezer darab kommentár nélküli, általuk megszövegezett szórólapot juttasson el a települési háztartásokba.

[20] A felperesek sérelemdíj megfizetésére is kérték kötelezni az alperest, amelynek összegét az I-II. rendű felperesek esetén személyenként 3-3 millió Ft-ban, a III. rendű felperes esetében 2.700.000 Ft-ban kérték megállapítani.

[21] A felperesek keresetük jogalapjaként hivatkoztak a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ára, 2:43. § b), d), e) és g) pontjára, 2:45. §-ára, 2:51. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Métv.) 7.- 10. §, 12. és 13. §-ára.

[22] A kereset indokaként előadták, hogy az I. rendű felperest érintően a magánülethez való jog sérelmét jelenti annak valótlan állítása, hogy több száz hold földterületen gazdálkodik. A II. rendű felperes esetében pedig a magánéletébe való beavatkozást jelent a munkáltatójának a megkeresése, valamint az a valótlan állítás, amely a köztudomású politikai elkötelezettségére és annak munkatársai körében való terjesztésére vonatkozik. A kereset álláspontja szerint, ez utóbbi egyben sérti a II. rendű felperes jóhírnevét is. A kereset azt

tartalmazta, hogy a II. rendű felperes esetében ezzel összefüggésben vezérigazgatói „számonkérésre” került sor, megrendült a vele szembeni bizalom, felmerült munkaviszonyának megszüntetése is, az ügy nemzetközi ún. kríziscsoport elé került, neki településre kellett költöznie.

[23] A III. rendű felperes részéről előadták, hogy a róla közöltek a magánélet tiszteletben tartásához való jogát sértik olyan állításokkal, hogy ő „vallási közösség szervezésére szakosodott”. A III. rendű felperes szerint ez olyan látszatot kelt, hogy ő a vallási tevékenységét érdekből folytatja, ez negatívan tünteti fel önkéntes vallási, jótékonyági tevékenységét, emiatt többen távoztak az általa szervezett kisebb csoportból. Azt a hamis látszatot is kelti a cikk az ő vonatkozásában, hogy részéről a nagyszámú gyerekvállalás anyagi érdekből történt, adóelkerülés történik. A III. rendű felperes előadta, hogy ezek miatt magyarázkodásra kényszerült. A 14. kitétel pedig a korrupció gyanúját fogalmazza meg valamennyi felperessel szemben.

[24] A felperesek a családi élethez való jog megsértése megállapítására irányuló kereseti kérelmet azzal indokolták, hogy a cikk címe is jogsértő, a cikk egésze a családjukról, a szüleikről, a gyermekekről és az unokákról negatív hangvételben írt. A „rejtőzködő életet élő tehetős família” kifejezés pedig olyan hamis látszatot kelt, hogy bármilyen okból bujkálniuk kell, rejtegetni valójuk van. Az ismert rádiós műsorsorozattal való összehasonlítás pedig olyan hamis látszatot kelt, hogy „olyanok, mint a kommunisták”. A felperesek szerint az a közlés, hogy ők a város legtehetősebb polgárai közé tartoznak, növelte a felperesek és családtagjaik biztonsági kockázatát.

[25] Az otthon tiszteletben tartásához való jog megsértése kapcsán előadták, hogy a II. rendű felperes otthonáról közölt fénykép, és az ahhoz kapcsolódó valótlan közlés azt a hamis látszatot kelti, hogy a megnevezett gépjármű a II. rendű felperes tulajdona. A felperesek a képmáshoz való joguk megsértésének megvalósulását abban látták, hogy a róluk korábban készült felvételeket a cikkben hozzájárulásuk nélkül használták fel.

[26] Az I. rendű felperes előadta, hogy a vagyonának nagyságára vonatkozó valótlan állítások jogsértőnek minősülnek.

[27] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a II-III. rendű felperesek a cikkel összefüggésben az általuk állított hátrányokat szenvedték el. Az alperes álláspontja szerint az arra vonatkozó közlés, hogy az egyes, a nyilvánosságot alkalmanként vállaló magánszemélyek milyen politikai és gazdasági kapcsolatban vannak egy nagyváros vezetésével, a társadalmi vita körébe tartozik, és ezért a szabad véleménynyilvánítás körében megtehető az erre vonatkozó állítások, illetve vélemények. Álláspontja szerint a magánélet, magánszféra védelme, valamint a sajtószabadság, illetve a véleménynyilvánítási szabadság kollíziója esetén a konkuráló alapjogok közötti kollízió megfelelő kiegyenlítését kell a bíróságnak megtennie.

[28] Az alperes álláspontja szerint a magánélet tiszteletben tartásához való jog kizárólag valós információk nyilvánosságra kerülésével sérthető meg, így az I-II. rendű felperesek szerint valótlan közlések eleve nem alkalmasak ezen jog megsértésének megállapítására.

[29] Az alperes kifejtette azt is, hogy a III. rendű felperes esetében véleményt fogalmaztak meg, és véleményt tartalmaz a korrupció lehetőségére történő utalás is.

[30] Az alperes álláspontja szerint az 5. kitétel esetében legfeljebb név⁷ érvényesíthetne személyiségi jogi igényt. Az alperes kiemelte azt is, hogy a felperesek nem fejtették ki azt, hogy a családról, a szülőkről és a gyermekekről milyen módon történt negatív hangvételű közlés. Önmagában pedig a hangvétel nem valósítja meg a családi élet tiszteletben tartásához fűződő jog sérelmét.

[31] A 2. és a 3. kitétel kapcsán az alperes ugyancsak kizártnak minősítette a családi élet tiszteletben tartásához fűződő jog sérelmét, a cikkben „nem kommunistázták le őket”, egyébként is véleménynyilvánítás történt, amely sem a jóhírnév, sem pedig a becsület védelméhez fűződő jogot nem sértette meg. Az alperes utalt arra is, hogy a szülőkre vonatkozó közlés kapcsán kizárólag a szülők jogosultak igényt érvényesíteni. Az alperes szerint a polgármesterhez fűződő viszony miatt a korrupciós háttér hamis látszatának keltése nem a családi élet tiszteletben tartásához való jog körében értékelendő, egyébként is csupán véleményt tartalmaz.

[32] Az alperes ellenkérelmében előadta, hogy még abban az esetben is ha valótlanul állítaná, hogy a képen látható Volvo gépjármű a II. rendű felperes tulajdona, az nem alkalmas az otthon tiszteletben tartásához fűződő jog megsértésére. Előadta: a fényképfelvétel közlése ezen jogot már csak azért sem sértheti meg, mert ez a jog nem tárgyat, hanem személyt véd.

[33] A jóhírnév védelmére alapított kereseti kérelem kapcsán előadta, hogy a kifogásolt közlések még valótlanságuk esetén sem alkalmasak az I-II. rendű felperesek személyének hátrányos megítélése kiváltására.

[34] A képmás védelméhez fűződő jog megsértése iránti kereseti kérelem kapcsán az alperes az eljárás megszüntetését kérte a Pp. 176. § (1) bek. c) pontja és a 240. § (1) bek. a) pontja alapján, mert álláspontja szerint az erre vonatkozó igényt a felperesek kizárólag a Pp. XVIII. fejezetében írt speciális szabályok szerint érvényesíthették volna, ezt azonban elmulasztották.

[35] A jogalap hiányára vonatkozó álláspontjára figyelemmel az alperes kérte az igényelt jogkövetkezményekre vonatkozó kereseti kérelmek elutasítását is.

Az első- és másodfokú ítélet

[36] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetének részben adott helyt.

[37] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a perbeli cikkben és szórólappal az alperes megsértette a felperesek magánélet tiszteletben tartásához fűződő személyiségi jogát. Az I. rendű felperes esetében azzal, hogy valótlanul állította, hogy „Az apa által megalapozott mezőgazdasági egzisztenciát az elsőszülött kamatoztatja leginkább, név6ék közül a legjelentősebb agrárius név8, aki település környékén több száz hektár földterületen gazdálkodik.”; a II. rendű felperes tekintetében azzal, hogy valótlanul állította, hogy „A vállalat üzlethálózatán belül ráadásul köztudott név9 aktív és leplezetlen politikai elkötelezettsége, amit információink szerint folyamatosan igyekszik a munkatársai körében is terjeszteni.”, valamint azzal, hogy ezzel összefüggésben kérdésekkel kereste meg a II. rendű felperes munkáltatóját; a III. rendű felperes tekintetében azzal, hogy azt állította, hogy „vallási közösség szervezésére „szakosodott”, „feleségével kilenc gyermeket nevelnek”, és „még a legkisebbet is bevitték a családi gazdaságba”, valamint azzal, hogy „az adózási törvények adta lehetőségeket kihasználva nem kell személyi jövedelemadót fizetniük.”

[38] Az elsőfokú bíróság megállapította, az alperes megsértette a II. rendű felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy a perbeli cikkben és szórólapokon valótlanul állította, hogy „a vállalat üzlethálózatán belül köztudott név9 aktív és leplezetlen politikai elkötelezettsége”, illetve valótlanul híresztelte, hogy „folyamatosan igyekszik a munkatársai körében is terjeszteni politikai elkötelezettségét.”.

[39] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, az alperes megsértette az I-II-III. rendű felperesek képmáshoz való jogát azzal, hogy a településen terjesztett szórólapokon és a cikkben a róluk korábban készült fényképfelvételeket engedélyük nélkül szerepeltette.

[40] A jogkövetkezmények körében a megállapításon túl az elsőfokú bíróság az alperest elégtétel adására is kötelezte oly módon, hogy 15 napon belül saját költségén az eredetivel azonos méretű, 19600 darab kommentár nélküli szövegezésű szórólapot juttasson el a települési háztartásokba a következő szöveggel: „A név3 kiadásában megjelent portálnév a települési háztartásokba 2018. szeptemberétől eljuttatott cikkcím című szórólapokkal megsértette név, név1 és név2 magánélethez és képmáshoz fűződő, valamint név1 jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait. A portálnév jogsértéseiért a név3 az érintett személyektől elnézést kér, kijelenti, hogy a jövőben tartózkodik a további jogsértéstől az érintett személyek vonatkozásában.”

[41] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 800.000 Ft sérelemdíjat és annak törvényes mértékű kamatát. Rendelkezett továbbá a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illeték viseléséről, és úgy rendelkezett, hogy a peres felek a perrel felmerült egyéb költségeiket maguk viselik.

[42] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a korábban jelzett képmás-perben az eljáró bíróságok megállapították, hogy a felperesek nem minősülnek közszereplőnek, a cikk témája nem tekinthető közügynek, így esetükben a Ptk. 2:44. §-a nem alkalmazható.

[43] Kiindulópontként rögzítette, hogy a magánélet védelméhez fűződő jog megsértését jelenti az érintettek akarataival, szándékával ellentétes, a magánéletükbe való tudomásuk nélküli beavatkozás, ha azt gondosan mérlegelt körülmények sem indokolják. Kiemelte, hogy az Métv. általános jelleggel védi a magán- és családi életet, az otthon és a kapcsolattartás tiszteletben tartásának a jogát. Ismertette ezen jog törvényi definícióját, és az Métv. indokolásban megfogalmazott törvényi célt.

[44] Ebben a körben az I. rendű felperes esetében megállapította, hogy a közlés csak annyiban valós, hogy az I. rendű felperes nagyobb földterületen gazdálkodik, a jövedelme jórészt abból származik, de ez személyes adatnak minősül.

[45] A II. rendű felperes esetében utalt arra, hogy jogerős ítélet állapította meg, hogy a közlés valótlan (munkahelyi politizálás), és igazoltnak találta, hogy mindez következményekkel járt a II. rendű felperesre nézve a munkahelyén. Abban egyetértett az alperessel, hogy önmagában a politikai aktivizmus állítása nem alkalmas a jóhírnév megsértésének megállapítására, de megítélése szerint annak híresztelése, hogy mindezt a munkaidejében teszi vezetőként, már megvalósítja a jóhírnév sértés törvényi tényállását. Utalt arra, hogy a közlés személyes adatokat is tartalmaz, mivel megnevezi a II. rendű felperes munkahelyét, ezért az alperes ezen magatartása alkalmas a magánszférába történő beavatkozásra.

[46] A III. rendű felperes esetében megállapította, hogy a vele kapcsolatban tett tényállítások a magánszférába való beavatkozást jelentenek, mert a vallásgyakorlással kapcsolatos kijelentés pejoratív, túlzó és alkalmas a III. rendű felperes társadalmi megítélése hátrányos befolyásolására.

[47] Nem találta ugyanakkor megalapozottnak a korrupciós közléssel kapcsolatban a felperesek keresetét, mert álláspontja szerint az összegyűjtött adatokból levont következtetésről, ezáltal véleményről van szó, amely nem minősül öncélú közlésnek.

[48] Nem találta alaposnak a családi élet tiszteletben tartásához való jog sérelmét abban a körben, hogy ki az I. rendű felperes élettársa, neki mi a foglalkozása, illetve mekkora a közöttük fennálló korkülönbség.

[49] Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szülőkről, gyermekekről és az unokákról történt közlés esetében a kereset nem határozta meg, hogy pontosan mely kitételeket kifogásolja, ennek hiányában a jogsértés nem állapítható meg.

[50] Azon közlés tekintetében, hogy név6 család „rejtőzködő életet élő tehetős família”, megállapította, hogy a társadalmi közfelfogás szerint nem hordoz a felperesek által megjelölt tartalmat, vagyis nem kelti azt a látszatot, hogy a felperesek családjának rejtegetni valója van, illetve bujkálniuk kell.

[51] Ugyancsak nem találta jogsértőnek a felperesek családjának a rádiós hangjáték-név6 családjához történő hasonlítását, mert ezt véleménynek tekintette, amely csak utal a politikai elkötelezettségre, nem állította, hogy a család tagjai kommunisták.

[52] Elutasította továbbá azt a kereseti kérelmet, amely a „visszahúzódó életet élő név6...” közlést kifogásolta, mert úgy ítélte meg, hogy nem állapítható meg, hogy ez a felperesek szüleire vonatkozna. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek „helyezkedésével”, a polgármesteri hála kifejezésével kapcsolatos kérdésfeltevés ebben a körben nem értékelhető. Összességében a családi élet tiszteletben tartásához való jog sérelmére alapított keresetet teljes egészében elutasította.

[53] Az elsőfokú bíróság elutasította a II. rendű felperesnek az ingatlana előtt álló autóval kapcsolatos közléshez kapcsolódó fényképfelvétel miatti kereseti igényét, mert ez a felvétel nem meríti ki álláspontja szerint az Métv. 10. § (2) bekezdésében rögzített tényállást.

[54] Megalapozottnak találta ugyanakkor az I-II-III. rendű felpereseknek a képmáshoz való jog sérelmére alapított kereseti kérelmét. Nem fogadta el az ezzel kapcsolatos alperesi érvelést, mert álláspontja szerint a felpereseket választási jog illeti meg abban a körben, hogy a képmáshoz való joga megsértésével kapcsolatos személyiségvédelmi igényét a Pp. általános, vagy pedig a Pp. XVIII. fejezetében írt speciális szabályok szerint érvényesítik. A felperesek nem tettek mást, mint e választási jogukkal élve a szórólapokkal kapcsolatos, képmáshoz való jog sérelme miatti igényt az általános szabályok alapján érvényesítették, az ilyen eljárás során a gyorsított per határidejére vonatkozó szabályok nem érvényesülnek, ezért érdemben kellett vizsgálni a keresetet ebben a körben, és azt az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta.

[55] Külön foglalkozott az I-II. rendű felpereseknek a jóhírnév sérelmével kapcsolatos kereseti igényeivel. Az I. rendű felperes esetében a Szegedi Törvényszék 7.P.21.620/2018. számú ügyben született részegyezség alapján megállapította, hogy az I. rendű felperes által sérelmezett tényállítások (a gazdálkodáshoz használt földterület nagysága, értéke és a lehetséges jövedelem) valótlanak, de álláspontja szerint nem alkalmasak arra, hogy az I. rendű felperesről kialakított társadalmi megítélést hátrányosan befolyásolják, tekintettel arra, hogy a cikk, illetve szórólap levezeti, hogy a család mezőgazdasági, gazdálkodó egzisztenciája hosszú éveken keresztül hogyan teljesedett ki.

[56] A II. rendű felperes esetében a korábbiakkal megegyezően úgy ítélte meg, hogy a politikai aktivizmusra, elkötelezettségre vonatkozó kitételek önmagukban még csak véleménynyilvánítást jelentenek, és sértő tartalmat nem hordoznak, azonban az, hogy az alperes közlése szerint mindezt a tevékenységet a II. rendű felperes a munkahelyén fejtette ki, alkalmas lehet a közmegítélés hátrányos befolyásolására, ezért ebben a körben a jogsértést megállapította.

[57] A sérelemdíj iránti igények kapcsán kizárólag a II. rendű felperes esetében találta azt kisebb részben megállapíthatónak. A II. rendű felperes esetében rámutatott arra, hogy a perbeli közlések, valamint az alperesnek a II. rendű felperes munkáltatójához intézett kérdései vezettek oda, hogy vele szemben több héten keresztül vizsgálatot folytattak, mindennek közvetlen munkahelyén, illetve a cég magyarországi területi egységeinél is szélesebb körben

híre ment, felmerült munkaviszonyának megszüntetése, illetve kénytelen volt lakhelyet változtatni. Az alperes „oknyomozása” miatt bekövetkezett hátrány kompenzálására 800.000 Ft összegű sérelemdíjat állapított meg.

[58] Az I. és a III. rendű felperesek esetében arra a megállapításra jutott, hogy ők nem igazoltak olyan nem vagyoni sérelmet, amelyek sérelemdíj megállapítására adhatnának alapot. Az elégtételadás elrendelése megfelelő az őket ért sérelem kompenzálására.

[59] Az I-II-III. rendű felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben, azt újra szövegezve változtatta meg.

[60] Megállapította, hogy a perbeli cikk, illetve szórólap a magánélet tiszteletben tartásához fűződő személyiségi jogot a következők szerint sérti:

- az I. rendű felperes esetében az a valótlan állítás, hogy név I. rendű felperes „település környékén több száz hektár földterületen gazdálkodik”;
- a II. rendű felperes tekintetében az a valótlan állítás, hogy név II. rendű felperes a munkahelyén, a vállalat üzlethálózatán belül köztudott a II. rendű felperes (név1) „aktív és leplezetlen politikai elkötelezettsége, amit ... folyamatosan igyekszik a munkatársai körében is terjeszteni”, továbbá azzal, hogy ezzel összefüggésekben a II. rendű felperes munkáltatóját kérdésekkel kereste meg;
- a III. rendű felperes tekintetében annak közlése, hogy „vallási közösség szervezésére” szakosodott”, „feleségével kilenc gyermeket nevelnek”, „még a legkisebbet is bevitték a családi gazdaságba”, „az adózási törvények adta lehetőségeket kihasználva nem kell személyi jövedelemadót fizetniük”;
- az azzal kapcsolatos közlés, hogy az „ilyen összefonódások jelentik a korrupció melegágyát”, azt a hamis látszatot kelti, hogy az I-II-III. rendű felperesek korrupcióban érintettek.

[61] Megállapította a jogerős ítélet, hogy a II. rendű felperes vonatkozásában az alperes megsértette az otthon tiszteletben tartásához való jogot azzal a magatartásával, hogy a II. rendű felperes otthonáról engedély nélkül fényképfelvételt készített és azt közzétette.

[62] Megállapította, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy valótlanul állította „a vállalat hálózatán belül köztudott név9 aktív és leplezetlen politikai elkötelezettsége”, továbbá valótlanul híresztelte, hogy „folyamatosan igyekszik a munkatársai körében is terjeszteni politikai elkötelezettségét”.

[63] A jogerős ítélet megállapította, hogy az alperes megsértette az I-II-III. rendű felperesek képmáshoz való jogát azzal, hogy a perbeli cikkben, illetve a szórólapon a személyükről korábban készült fényképfelvételeket engedélyük nélkül szerepeltette.

[64] A másodfokú bíróság az elégtétel adását olyan formában rendelte el, hogy az alperes 15 napon belül saját költségén az eredetivel azonos méretű, 19.600 darab kommentár nélküli megszüvegezésű és az ítélet jogsértés megállapítására vonatkozó rendelkezését tartalmazó szórólapot juttasson el a települési háztartásokba. A tőkeösszegek után 2018. szeptember 10-ét jelölte meg a kamatfizetés kezdő időpontjaként. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította, és rendelkezett a perköltség, valamint az illeték fizetéséről.

[65] A másodfokú bíróság a felperesek által sérelmezett kitételeket 14 pontba sorolta, a jelen ítélet tényállást rögzítő része szerint. Általánosságban megállapította, hogy alapjogok ütköznek egymással, a felperesek magánélethez, családi otthonhoz, képmás védelméhez fűződő joga, illetve az alperes szabad véleménynyilvánításhoz való joga konkurál egymással.

[66] A másodfokú bíróság általánosságban rögzítette a magánélethez való jog tartalmát azzal, hogy ebben a körben a sérelem akár a jóhírnév megsértésével is megvalósulhat.

[67] A jogerős ítélet rögzítette azt is, hogy a felülbírálat korlátját jelenti, hogy a fellebbező félnek meg kell jelölni pontosan, hogy milyen döntést igényel, milyen indokokkal, és mely jogszabály alapján igényli a változtatást. Ennek alapján megállapította, hogy a 11. kitétel kapcsán az alperes a fellebbezéséhez indokolást nem terjesztett elő, így érdemben az elsőfokú döntés ebben a körben nem vizsgálható felül. A 12. kitétel kapcsán (II. rendű felperes munkahelyi magatartása) megállapította, hogy az egyidejűleg sérti a II. rendű felperes jóhírnév védelméhez és magánélet védelméhez fűződő személyiségi jogát is.

[68] A 8. kitétel kapcsán megállapította, hogy az ott közöltek a III. rendű felperes személyes adatai, így annak hozzájárulás nélküli közlése sérti a magánélet védelméhez való jogát, ugyanakkor a III. rendű felperes maga nem kérte, hogy a bíróság ebben a körben állapítsa meg becsületének vagy jóhírnevének megsértését, ezért ezzel a másodfokú bíróság nem foglalkozhatott.

[69] Nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a 14. kitétellel kapcsolatos álláspontjával, amely a korrupció gyanújára utal. A másodfokú bíróság szerint a korábbiaknak megfelelően a jóhírnév megsértése is érintheti a magánélet védelmét, az adott szövegösszefüggésben az olvasó azt a következtetést vonhatja le, hogy a szerzők szerint a felperesek előrejutásában a politikai kapcsolatok szerepet játszottak. Ez burkolt tényállítás, amely felveti a korrupció gyanúját a felperesek esetében, és alkalmas a társadalmi megítélésük hátrányos befolyásolására, és ezen keresztül a magánélet védelméhez fűződő jog megsértését eredményezi.

[70] A családi élethez való jog megsértése kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy az 1., a 2., a 3., a 4., az 5. és a 13. kitétel ezen jogot nem sérti, és miután ezen kitételek kapcsán más személyhez fűződő jog sérelmét a felperesek nem állították, nem kerülhetett sor jogsértés megállapítására.

[71] Az otthon védelméhez fűződő jog megsértése kapcsán [Métv. 10. § (2) bekezdése] rögzítette, hogy az otthonnak az egyén személyes lakhelyét kell tekinteni, a II. rendű felperes esetében az erről közzétett fénykép jogsérelmet jelent, ugyanakkor a képen látható gépjármű tulajdonjogának kérdése kívül esik ezen a körön.

[72] Az I. rendű felperesnek a jóhírnév megsértésével kapcsolatos kereseti kérelmei között a jövedelmi, vagyoni adatok közzététele tekintetében egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a korábban lefolytatott másik perben megállapításra került, hogy az adatok valótlanok, ugyanakkor nem voltak alkalmasak negatív értékítélet kiváltására.

[73] A képmás védelméhez fűződő jog megsértése tekintetében (mindhárom felperes előterjesztett ilyen igényt) megállapította, hogy azt érdemben kell elbírálni, mivel az általános szabályok szerinti személyiségi jogi pert (eljárást) önmagában nem zárja ki még a korábbi úgynevezett képmás-per lefolytatása sem, így az eljárás megszüntetésére a korábbi per nem ad alapot. Miután pedig a nem közszereplő felperesek esetében az alperes a közzétételhez való hozzájárulást nem bizonyította, a jogsértést a másodfokú bíróság is megállapíthatónak találta.

[74] A lehetséges jogkövetkezmények körében a másodfokú bíróság kiemelten foglalkozott a sérelemdíj alkalmazásával, elemezve és értelmezve a jogintézmény szerepét, funkcióját. A nem vagyoni hátrányok elemzése során az I. rendű felperes esetében megállapíthatónak találta, hogy ő megjegyzéseket kapott a cikk miatt, a III. rendű felperes pedig a családjára, illetve vallási közösségére tett megjegyzések miatt magyarázkodni kényszerült. Azt ugyanakkor nem találta igazoltnak, hogy a személyéhez köthető vallási közösségből a cikk hatására távozott volna valaki.

[75] A II. rendű felperes esetében megállapította, hogy a cikkel okozati összefüggésben a cégnél (vállalat) belső vizsgálat zajlott, a munkahely vagy a munkavégzés helyének változása

okán a II. rendű felperes költözni kényszerült. Úgy ítélte meg ugyanakkor, hogy a meghallgatott tanúk konkrét hátrányt nem igazoltak, ezért valamennyi felperes esetében a sérelemdíjat köztudomású hátrányok alapján tartotta megítélhetőnek, és az összegét mérlegeléssel határozta meg.

[76] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az elégtétel adására vonatkozó rendelkezését úgy módosította, hogy az olvasókhöz, település lakosságához eljuttatandó szórólapon az egyértelműség okán is a jogerős ítélet jogsértést megállapító rendelkező része szerepeljen. Miután a cikket szórólapokon eljuttatták a város lakosságához, arányosnak találta azt, hogy az elégtételadás is ilyen módon történjék.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[77] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet teljeskörű hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereset teljes elutasítását.

[78] Általánosságban kifejtette, hogy a cikk lényege az, hogy egyes, nyilvánosságot vállaló magánszemélyek (az I-II-III. rendű felperesek) kapcsolatba kerültek egy nagyváros (település) vezetésével, az ezzel kapcsolatos híradás, értékelés társadalmi vitának, közügynek minősül, ezért a jogerős ítélet ellentétes az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével.

[79] Az I. rendű felperes tekintetében előadta, hogy valótlan tényállítás nem lehet alkalmas a magánélet védelméhez fűződő jog megsértésére, annak csak valós információ lehet az alapja, ezért a döntés ellentétes az Métv. 8. §-ával.

[80] A II. rendű felperes tekintetében előadta, hogy a politikai elkötelezettségre, az agitációra vonatkozó kitételek esetében nem világos, hogy a II. rendű felperes a jóhírneve, vagy a magánélete megsértését állítja-e. Érdemben előadta, hogy egy demokratikus államban a politikai aktivizmus állítása nem hordoz sértő tartalmat, az adott személy társadalmi megítélését nem befolyásolja negatív módon. Kihangsúlyozta, hogy ebben a körben nem állították, hogy a II. rendű felperes jogot sértett volna. Tényként volt megállapítható, hogy 2018. januárjában a II. rendű felperes a média adásában nyilvánosan kiállt név5 akkori települési polgármester-jelölt mellett.

[81] A III. rendű felperes esetében előadta, hogy nem tüntették fel vallási tevékenységét hamis színben, csak véleményt alkottak a III. rendű felperesről, a szubjektív sértettségérzet okán a közlés egyébként is legfeljebb a becsület sérelmét okozhatná – az ezzel ellentétes döntéssel az alperes szerint a jogerős ítélet megsértette az Métv. 8. §-át.

[82] Az alperes a 14. kitétel tekintetében előadta, hogy a „korrupció melegágya” kifejezés egyértelműen véleményt tükröz, mely nem kapcsolódik a felperesek magánéletéhez.

[83] A felülvizsgálati kérelemben az alperes előadta, hogy a II. rendű felperesnek az otthon védelméhez fűződő kereseti kérelme ténylegesen nem került előterjesztésre, ezért ebben a körben a jogerős ítélet a Pp. 342. § (1) bekezdését megsértve túlterjeszkedett a kereseten.

[84] A felülvizsgálati kérelem megismételte azt, hogy a II. rendű felperes politikai aktivizmusára, munkahelyi magatartására vonatkozó kitételek a jóhírnév megsértésének megállapítására sem alkalmasak. Nem keltettek olyan hamis látszatot, hogy a II. rendű felperes jogszabályt sértett volna, a jogerős ítélet ezzel ellentétes döntése a Ptk. 2:43. § d) pontját sérti.

[85] Az alperes az I-II-III. rendű felpereseknek a képmás védelméhez fűződő kereseti kérelme kapcsán (képmásuk hozzájárulásuk nélküli közzététele) előadta, hogy álláspontja

szerint meg nem engedett keresethalmazat következett be, a szórólap vonatkozásában a keresetindítást nem előzte meg előzetes eljárás, ezért ebben a körben az eljárás megszüntetésének lett volna helye.

[86] Az elégtétel adása körében az alperes arra hivatkozott, hogy elrendelt formájában az egyszerűen végrehajthatatlan. A sérelemdíj kapcsán előadta, hogy annak összege eltűzött, még a jogsértés megállapítása esetén sem indokolt annak megítélése, ráadásul a felperesek nem igazolták az őket ért nem vagyoni hátrányok bekövetkezését.

[87] Az I-II-III. rendű felperesek a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, annak helyes indokai alapján. A II. rendű felperesnek az otthon védelmével kapcsolatos kereseti igénye kapcsán jelezték, hogy az a 2021. június 3-i pontosított kérelemben került előterjesztésre, és akkor jelezték azt is, hogy a képen látható személygépkocsi nem a II. rendű felperes tulajdona. A II. rendű felperes részéről előadták, hogy a munkahelyen történő politikai aktivitás állítása sértő tartalmat hordoz, és egyaránt alkalmas a magánélethez való jog és a jóhírnév védelméhez fűződő jog megsértése megállapítására. Az I-II-III. rendű felpereseknek a képmás védelmével kapcsolatosan előterjesztett igénye kapcsán előadták, hogy ők nem voltak elzárva attól, hogy az általános szabályok szerint külön személyiségi jogi igénnyel éljenek. A sérelemdíj megítélése kapcsán előadták, hogy önmagában az elégtétel adásának elrendelése még nem nyújt kellő kompenzációt a keletkezett hátrányok kiegyenlítésére, ezért a sérelemdíj iránti igény megalapozott.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[88] Az alperes felülvizsgálati kérelme a II. rendű felperesre vonatkozó részében alapos, míg az I. rendű és III. rendű felperes tekintetében nem alapos.

[89] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbviteli perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozással alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása, és megalapozottsága esetén annak orvoslása.

[90] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett, és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[91] A jelen esetben a jogerős ítéletnek a felperesek keresetét részben elutasító rendelkezései ellen az I-II-III. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmet nem terjesztettek elő, így azok felülvizsgálattal nem voltak támadottak.

[92] A Kúriának minderre figyelemmel abban kellett döntést hoznia, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében támadott rendelkezések megsértették-e az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabályokat.

[93] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás, és a jóhírnév tiszteltben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és abban őt senki ne

gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

[94] A Ptk. 2:43. §-a a nevesített személyiségi jogok között szerepelteti a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése [b) pont], a becsület- és jóhírnév megsértése [d) pont], a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése [e) pont], illetve a képmáshoz és hangfelvételhez való jog megsértése [g) pont] eseteit.

[95] A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan állapította meg azt, hogy a felperesek nem minősülnek közéleti szereplőnek, önmagában abból a körülményből, hogy ők 2018. februárjában településen nyilvánosan az akkor polgármester-jelölt név⁵ támogatásáról nyilatkoztak, még nem minősülnek közéleti szereplőnek, ezért esetükben nem alkalmazható a Ptk. 2:44. §-a, vagyis a személyüket illetően nem terheli őket az átlagosnál tágabb türeési kötelezettség az őket érintő közlések tekintetében.

[96] A jelen esetben alkotmányos alapjogok ütköznek össze. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnévét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A (2) bekezdés szerint az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalma. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A (4) bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[97] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog az Alkotmánybíróság határozatai, és az annak nyomán kialakult ítélkezési gyakorlat szerint kiemelt fontosságú alkotmányos alapjog, amely ugyanakkor bizonyos esetekben korlátozható.

[98] Az Alkotmánybíróság egy határozatában elvi jelentőséggel rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne. Ugyanakkor a szólás- és sajtószabadság határainak megvonásánál indokolt különbséget tenni az értékítéletek és a tényállítások védettsége között. Míg vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, addig a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt. A korábbiak szerint a I-II-III. rendű felperesek nem minősülnek közéleti szereplőnek, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes álláspontjával szemben nem is tekinthető a cikk, illetve a szórólapok tárgya közügynek, így az alapjogok kollíziója esetén értékelni szükséges azt a körülményt, hogy a felperesek magánemberként vesznek részt a társadalom életében. {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]}.

[99] Az Métv. 1. §-a szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását (a továbbiakban együtt: magánélethez való jog) tiszteletben tartsák. A 2. § (1) bekezdése szerint a magánélethez való jog a személyiség szabad kibontakoztatásához való jog része, amelynek értelmében az egyént szabadság illeti meg élete felelősségteljes önálló alakítására, család, otthon és emberi kapcsolatok létesítésére és megővésére. A (3) bekezdés értelmében a magánélethez való jog lényege, hogy azt – külön törvényben meghatározott kivételekkel – az egyén akarata ellenére mások ne sérthessék meg. A 6. § visszautal a magánélethez való jog tartalmát illetően többek között a Ptk.

rendelkezéseire. A 7. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van arra, hogy magánéletét fokozott védelem illesse meg, és azt más előtt csak saját akaratából vagy törvényben meghatározott esetben fedje fel. A 8. § (1) bekezdése szerint a magánélet tiszteletben tartásához való jog célja különösen a névviseléshez való jog, a személyes adatok, a magántitok, a képmás- és hangfelvétel, a becsület- és a jóhírnév védelme. A (2) bekezdés értelmében a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértését jelentheti az egyén által különösen a magánélettel kapcsolatban megőrizni kívánt személyes adattal, titokkal, képmással, hangfelvétellel való visszaélés, vagy a becsület- és a jóhírnév megsértése. A jogszabály ezen megszövegezéséből egyértelműen megállapítható, hogy a magánülethez való jog szorosan összekapcsolódik a Ptk.-ban védett személyiségi jogokkal.

[100] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[101] Mindezekre figyelemmel nem volt elfogadható az alperes azon jogi érvelése, mely szerint valótlan tényállítás nem lehet alkalmas a magánülethez való jog megsértésére, az csak valós megállapítások esetlegesen indokolatlan nyilvánosságra hozatala esetén valósulhat meg. Az idézett jogszabályokból egyértelműen levonható az a következtetés, hogy a magánülethez való jog részét képezi a jóhírnév védelméhez való jog is.

[102] A Kúria szerint az I. rendű felperes tekintetében a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a vagyona-ra vonatkozó valótlan közlés, mely szerint ő település környékén több száz hektár földterületen gazdálkodik, alkalmas volt a magánülethez való jog megsértésére, mivel a cikk, illetve a szórólap kellő alap nélkül foglalkozik – ráadásul valótlan adatot közölve – az I. rendű felperes vagyoni helyzetével.

[103] A Kúria ugyanakkor nem értett egyet a II. rendű felperes vonatkozásában azzal, hogy névl politikai aktivizmusára vonatkozó közlés és ezzel kapcsolatban munkahelyre történő utalás, valamint a munkahelyen történő politikai tevékenységre vonatkozó közlés sértene a II. rendű felperes magánülethez és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait. Ugyancsak nem sértette az a II. rendű felperes magánülethez való jogát, hogy az írás megjelentetése előtt az alperes részéről megkeresték a II. rendű felperes munkáltatóját. Ebben a körben az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a politikai aktivizmusra történő utalás belül maradt a szabad véleménynyilvánítás keretein, és önmagában a munkáltató megkeresése sem tekinthető jogsértőnek. Ebben a körben, a II. rendű felperes munkahelyi magatartására is kiterjedően, a szövegösszefüggésekre is figyelemmel, az alperes részéről részben véleményt nyilvánítottak (politikai aktivizmus), részben pedig olyan tényt állítottak (munkahelyi politizálás), amely még valótlan-sága esetén sem alkalmas a jóhírnév megsértése megállapítására. A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján ugyanis a jóhírnév-sértés megállapításához szükséges feltétel az állítás valótlan-sága mellett az is, hogy az az adott személyre nézve sértő tartalmat hordozzon. Annak megítélésénél, hogy egy állítás sértő tartalmú-e, nem az egyén személyes érzékenységet kell figyelembe venni, hanem a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a társadalmi közfelfogás a döntő.

[104] A szövegösszefüggésekre is figyelemmel a Kúria úgy értékelte, hogy külső objektív szemlélet alkalmazásával nem állapítható meg az, hogy a munkahelyi magatartásra vonatkozó állítás egyben sértő tartalmat is hordozna, ezért a II. rendű felperes tekintetében a politikai aktivizmusra, illetve a munkahelyi magatartásra vonatkozó kitételekkel kapcsolatban a magánülethez való jog megsértését, illetve a jóhírnév megsértését nem látta megállapíthatónak, ezért ebben a körben a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezésével, és az elsőfokú ítélet részben történő megváltoztatásával ezeket a kereseti kérelmeket elutasította.

[105] A Szegedi Törvényszék előtt ebben a kérdésben elrendelt sajtó-helyreigazítás nem jelent a jelen perben ítélt dolgot, mert részben eltérő volt a per tárgya, illetve a peres felek személye, továbbá részben eltérő a különböző perek rendeltetése is.

[106] A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet mindhárom felperes tekintetében helyesen állapította meg, hogy a nem közéleti szereplő felperesek esetében az „ilyen összefonódások jelentik a korrupció melegágyát” kifejezés (14. kitétel) alkalmas olyan hamis látszat keltésére, hogy az I-II-III. rendű felperesek korrupcióban lennének érintettek. A korrupciós jelenségeket a társadalom döntő többsége erőteljesen elítéli, az ezzel kapcsolatos közlés akár csak hamis látszat keltése formájában alkalmas arra, hogy az érintettek társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolják. Maga a cikk, illetve a szórólap mindeközben az I-II-III. rendű felperesekkel szemben semmilyen konkrét, korrupciós vádként megfogalmazható előadást nem tartalmaz, így a közlés véleményként nem rendelkezik még vékony ténybeli alappal sem, ezért a jóhírnévhez való jog megsértésén keresztül ebben a körben a másodfokú bíróság a Kúria szerint helytállóan állapította meg a felperesek magánélethez való jogának megsértését.

[107] A III. rendű felperes esetében a vallási közösséghez tartozás, az annak szervezésére vonatkozó állítás, a feleségével közösen nevelt gyermekek számának közzététele – különösen abban az összefüggésben, hogy a III. rendű felperes azért vállalt sok gyermeket, hogy ne kelljen személyi jövedelemadót fizetnie – ténylegesen alkalmas a III. rendű felperes magánélethez való jogának megsértésére, különös figyelemmel arra, hogy a III. rendű felperes sem vallási tevékenysége, sem gazdálkodása körében nem minősül közéleti szereplőnek, sérti a III. rendű felperes magánélet védelméhez fűződő személyiségi jogait, amely megsértését a jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül állapította meg.

[108] A felülvizsgálati kérelemben az alperes előadta, hogy a II. rendű felperes ténylegesen nem terjesztett elő kereseti kérelmet az otthon védelméhez fűződő jogának megsértése miatt azzal kapcsolatban, hogy a cikk tartalmazta a II. rendű felperes otthonának bejáratáról készült képet. Az alperes szerint ezzel a másodfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. Ezzel szemben a II. rendű felperes igazolta, hogy a 2021. június 3-i pontosított kereseti kérelmében ezt a kereseti kérelmet egyértelműen megfogalmazta. A nem vitatottan a II. rendű felperes ingatlanáról készített fénykép közzétételéhez az alperes nem kérte a II. rendű felperes hozzájárulását, a fénykép közzétételének szükségességét, illetve azt, hogy azzal ténylegesen mit kívánt igazolni vagy alátámasztani, az alperes nem igazolta, és miután az ingatlan nem vitatottan a II. rendű felperes és családjának lakóhelyeként szolgált, a Kúria szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kép közzétételével az alperes megsértette a II. rendű felperes otthon védelméhez fűződő személyiségi jogát.

[109] Mindhárom felperes kifogásolta, hogy a perbeli cikkben az alperes a hozzájárulása nélkül tette közzé egyedileg beazonosítható képmásaikat. Az alperes álláspontja az volt, hogy ebben a körben az eljárás megszüntetésének lett volna helye, a korábbi jogerősen lezárt ügynevezett képmás-perre figyelemmel (Pp. XXXVIII. fejezet 135. pont), illetve azért, mert az adott esetben nem zajlott külön előzetes eljárás, ami az igényérvényesítés előfeltétele.

[110] A Kúria az alperes ezen álláspontját nem tartotta elfogadhatónak. A speciális szabályok szerint lezajlott korábbi eljárás ugyanis nem teremt ítélt dolgot a képmáshoz való jog védelme tekintetében, mert a speciális eljárás lefolytatása semmilyen módon nem zárja ki azt, hogy a jogosult (jogosultak) a személyiségvédelem általános szabályai alapján is ugyanazon fénykép (fényképek) felhasználása miatt általános személyiségi jogi igényt terjesszenek elő.

[111] A Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerint képmás- vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. A (2) bekezdés szerint nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez, és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén. Az

alperes a felülvizsgálati kérelmében nem terjesztett elő olyan érvelést, amely arra vonatkozott volna, hogy a felhasznált felvételek az I-II-III. rendű felperesekről nyilvános közszereplésük során készült. Ennek azért sem volt jelentősége, mert a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a nem közéleti szereplőről készült felvétel még jogszerű elkészítése esetén is csak korlátozott felhasználási lehetőséggel bír, vagyis az adott eseményről történő tudósítás céljára használható fel, egyébként nem képezi későbbi szabad felhasználás tárgyát. Miután az alperes nem igazolta azt, hogy a fényképek felhasználásához a felperesek hozzájárultak volna, mindezen körülményekre figyelemmel a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg az I-II-III. rendű felperesek képmáshoz való jogának megsértését a fényképek jogosulatlan felhasználása miatt.

[112] A másodfokú bíróság által a jogsértések megállapításán túlmenően alkalmazott jogkövetkezmények tekintetében az alperes kifogásolta az elégtétel adására kötelezés módját azzal, hogy az végrehajthatatlan. A Kúria az alperes ezen álláspontját nem tudta elfogadni, hiszen gyakorlatilag az alperest arra kötelezték, hogy ugyanolyan módon, ahogyan azt a szórólapok terjesztésével megtette, ugyanolyan mennyiségben juttassa el az elégtételadást tartalmazó szórólapot a helyi lakosokhoz. Ha és amennyiben az alperes számára a jogsértés elkövetésekor a szórólapoknak a helyi lakosokhoz való eljuttatása nem jelentett nehézséget, akkor nyilvánvaló, hogy ugyanezen mód alkalmazásával az elégtételt tartalmazó nyilatkozat is terjeszthető részéről.

[113] Az alperes külön is kifogásolta a Ptk. 2:52. §-a alapján a másodfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegszerűségét, azt mindhárom felperes esetében eltúlzottnak minősítette. Hangsúlyozta, hogy a felperesek nem igazolták az őket ért nem vagyoni hátrányokat.

[114] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíj köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egyösszegben határozza meg.

[115] A jelen esetben a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperesek ugyan tételesen nem bizonyították az őket ért nem vagyoni hátrányokat, de a jogszabály rendelkezésére figyelemmel ilyen külön kötelezettségük nem áll fenn, és köztudomású tényként elfogadta, hogy a felperesek a megjelentek miatt magyarázkodásra kényszerültek, illetve a II. rendű felperest munkahelyén hátrányok érték.

[116] A sérelemdíj a funkciója szerint egyrészt a jogosult nem vagyoni hátrányainak kompenzálására szolgál, másrészt magánjogi büntetést is kifejez az elkövetett jogsértések szankciójaként. A jelen esetben a Kúria helytállónak találta a köztudomású tényekre való hivatkozást, különös figyelemmel arra, hogy az alperes részéről kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a jogsértéseket is tartalmazó közleményt szórólapok formájában gyakorlatilag egy megyei jogú város teljes lakosságához közvetlenül eljuttassák. Ez pedig az alperes magatartásának felróhatóságát erősíti. Ehhez képest a személyenként megállapított 500.000 Ft-os sérelemdíj semmiképpen sem tekinthető eltúlzottnak.

[117] A Kúria ugyanakkor a II. rendű felperes javára megítélt, eltérő összegű sérelemdíj csökkentésére látott alapot, tekintettel arra, hogy a II. rendű felperes vonatkozásában a jóhírnév- és magánélet sérelmét a munkahelyi politikai aktivizmussal kapcsolatban nem látta megállapíthatónak. A Kúria álláspontja szerint valamennyi felperes esetében az 500.000 Ft

összegű sérelemdíj áll arányban a bekövetkezett jogsértéssel és a nem vagyoni sérelemmel, ezért a II. rendű felperes esetében a sérelemdíjat erre az összegre leszállította.

[118] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme részben alapos volt, a másodfokú bíróság megsértette az Métv. 8.é §-át, és a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését a II. rendű felperes esetében a munkahelyi politikai aktivitás jogi megítélése tekintetében, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte, és a Pp. 383. § (2) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a II. rendű felperes esetében a munkahelyi politikai aktivizmussal kapcsolatban a magánélethez való jog és a jóhírnév megsértése megállapítására irányuló kereseti kérelmet nagyobb részt elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[119] Alaptörvény VI. cikk (1)-(2) bekezdés, IX. cikk (1) (2) (4) bekezdés

2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdés, 2:43. § *b), d), e), g)* pont, 2:45. § (2) bekezdés, 2:48. § (1)-(2) bekezdés, 2:52. §

2018. évi LIII. törvény (Métv.) 1. §, 7. §, 8. §, 9. §, 10. §

A döntés elvi tartalma

[120] Nem közéleti szereplők esetében a vagyoni viszonyaikra, családi életükre, lakhatásukra vonatkozó közlés alkalmas lehet a magánélethez, a családi élethez és az otthonhoz való jog megsértésére. Képmásuk felhasználásához külön hozzájárulásukra van szükség. Személyiségi jogaik megsértése miatt igényelhetik a jogsértés miatt a Ptk-ban meghatározott objektív és szubjektív jogkövetkezmények alkalmazását. Ha a jogsértő közleményt az internetes közlés mellett nagyszámú szórólapon is jelentős nyilvánossághoz juttatták el, elégtétel adásaként igényelhetik, hogy a számukra elégtételt adó nyilatkozat is ilyen módon kerüljön terjesztésre.

Záró rész

[121] A felülvizsgálati kérelem a II. rendű felperes tekintetében részben sikeres volt, míg az I. és a III. rendű felperes vonatkozásában alaptalan. Ennek megfelelően a Kúria a Pp. 83. § (2) és (1) bekezdése alapján döntött a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség viseléséről.

[122] A Kúria az illeték viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével határozott. A felülvizsgálati eljárási illeték nagyságát az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Tájékoztatja a II. rendű felperest, valamint az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetniük,

megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[123] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2023. október 4.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró